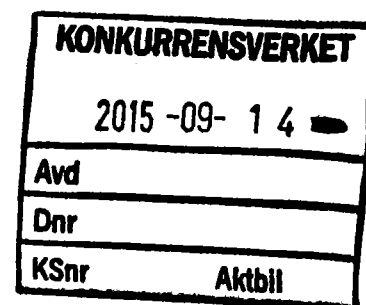

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avdelning 1 Enhet 12

DOM2015-09-14
Meddelad i
GöteborgMål nr
7336-15
7940-15**SÖKANDE**Prorink International AB, 502052-7932
Valajantie 2
FI-86300 Oulainen
Finland**MOTPART**Lilla Edets Industri & Fastighets AB, 556206-2777
Box 1016
463 24 Lilla Edet**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Prorink International AB:s ansökan i båda målen.

Dok.Id 357474

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
Telefax
031 - 711 78 59

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Lilla Edets Industri & Fastighets AB (Leifab) påbörjade en upphandling av ny kylmaskin till Lödöseborg ishall, projektnummer 1181, som skulle genomföras i form av förenklat förfarande. Upphandlingen avsåg totalentreprenad som innefattade även rivningsarbeten, installation, m.m. Tre leverantörer lämnade anbud i upphandlingen, Prorink International AB (Prorink), Dahlmans Kylteknik AB (Dahlmans) och Huurre Sweden AB (Huurre).

Leifab beslutade den 7 juli 2015 att avbryta upphandlingen. Som skäl för avbrytandet angavs i beslutsmeddelandet att ingen anbudsgivare uppfyllde samtliga ställda krav. De brister i anbuden som angavs var att de saknade kompletta referenslistor avseende erfarenheter av arbete med relevanta (transkritiska) CO₂-system. I en bilaga till beslutet utvecklade Leifab skälen enligt följande.

Avsikten med formuleringen i förfrågningsunderlagets avsnitt AFB.52 är att anbudsgivare ska påvisa att man har jobbat med CO₂-system för att vara kvalificerad. Det står tydligt att en "kort redovisning ska lämnas på vilken typ av kylanläggning man har jobbat med samt vilken typ av arbete man utförde". Det är implicit uppenbart att om den Tekniska beskrivningen frågar efter ett "CO₂-system" så ska man ange vilken typ av system man arbetat med och då måste referenser just innehållande CO₂-teknik med. Det är stor skillnad på ammoniak- och CO₂-teknik och därför uppenbart av stor vikt att anbudsgivaren uppvisar referenser med relevant (transkritisk) CO₂-teknik.

Leifab annonserade därefter ut en ny upphandling, projektnummer 1181, där objektet angavs vara nytt CO₂-kylsystem för Lödöseborg ishall. I förfrågningsunderlaget angavs uttryckligen ett krav på att anbudsgivare skulle ha viss erfarenhet av installation, driftsättning och service av transkritiska koldioxidssystem inklusive värmeåtervinningsfunktion. Vidare angavs att "installationer och arbeten inom ishallsapplikationer är meriterande".

YRKANDEN, M.M.

Vad Prorink yrkar

Mål nr 7336-15

Prorink yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att den ursprungliga upphandlingen inte får avbrytas.

Mål nr 7940-15

Prorink yrkar, för det fall att förvaltningsrätten avslår bolagets ansökan i mål nr 7336-15, att förvaltningsrätten bestämmer att den nu påbörjade, nya upphandlingen ska göras om.

Vad Prorink anför

Prorink anser att det inte finns några sakliga skäl att avbryta den ursprungliga upphandlingen. I praxis har sakliga skäl ansetts vara t.ex. bristande konkurrens, oförutsedda händelser, felaktigt utformad utvärderingsmodell och alltför högt anbudspris.

Leifab har i upphandlingen fått tre anbud, så det har inte varit fråga om bristande konkurrens. Leifab har inte påvisat några oförutsedda händelser som skäl för avbrytandet. Den använda utvärderingsmodellen är rättvis och det står klart att anbudspriserna inte varit för höga. Det har inte funnits några sakliga skäl för att avbryta upphandlingen. Prorink uppfyller också samtliga krav som ställts i upphandlingen. Bolaget har presenterat tre referenser från liknande uppdrag såsom Leifab har efterfrågat.

Krav på CO₂-referens är inte ett relevant krav. Prorink bygger inte kylanläggningar, bolaget utför endast installationer och är dessutom specialiserat på ishallar. Entreprenaden innefattar också mycket mer än CO₂-kylanlägg-

ning. Det finns endast en transkritisk CO₂-ishall i Sverige. Den är byggd av ett företag som inte lämnat anbud i denna upphandling. Krav på transkritisk CO₂-referens snedvrider konkurrensen och leder till diskriminering.

Tillåtelse att avbryta upphandlingen medför att fler anbudsgivare kommer att vara med i den nya upphandlingen. Prorink har stark misstanke om att detta är grunden för avbrytandet. Avbrytandet ger möjlighet till vissa anbudsgivare, som tidigare inte hann lämna anbud i tid, att lämna anbud i den nya upphandlingen. Att upphandlingen avbröts innebär därmed att Prorink lidit eller kan komma att lida skada.

I det nya förfrågningsunderlaget, AF-delen, står det att "Anbudsgivaren ska de senaste tre åren ha erfarenhet av installation, driftsättning och service av transkritiska koldioxidkylsystem inklusive värmeåtervinningsfunktion" samt att "Anbudsgivaren ska lämna minst två referensobjekt vilka beskriver transkritiska koldioxidkylsystem enligt anbudsformulär".

Prorink har i nuvarande situation inte dessa referenser. För att uppfylla kraven blir de tvingade att utföra uppdraget med tillgång till andra företags kapacitet som uppfyller dessa krav. Detta innebär att anbudspriset möjligtvis blir högre eller att vinsten blir mindre.

Prorink uppfyller AF-delens krav gällande teknisk kunskap. Uppdraget är mycket mer än kunnande inom CO₂-kylanläggningar. Uppdraget bygger på följande delar i totalentreprenaden:

- Demontering och bortforsling av ett befintligt kylsystem.
- Leverans avkomplett kylsystem i en ny teknikmodul till ishallen.
- Uppställning av teknikmodul inklusive erforderliga markarbeten.
- Konvertering av köldbärare från dagens kalciumklorid till ammoniakvatten.

- Konstruktion och installation av nytt vätskeburet system i klubbhus.
- Ackumulations- och värmeväxlingsfunktioner för VS.
- Anslutning av VåV till nya VS-system.
- Upprättande av aktuella ritningar för kyl- och VS-installationer.
- Komplet system för styr- och regler samt integration av mätning och övervakning i befintligt överordnat system.

Prorink konstaterar att det är beträffande leverans av komplett kylsystem i en ny teknikmodul som det hänvisas till CO₂-systemet. Teknikmodul är en färdigtillverkad modul (som ett kylskåp) som levereras i kylcontainer. Prorink anser att detta är en liten del av i totalentreprenaden.

Leifabs inställning

Mål nr 7336-15

Leifab anser att Prorink ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande.

Ammoniak har under lång tid varit det dominerande mediet i ishallsapplikationer. Ammoniak är beprövat och effektivt men har också potentiella risker genom giftighet och brännbarhet. Koldioxidsystem har funnits kommersiellt tillgängliga sedan tio år och då framförallt inom butikskylsegmentet. Det finns endast en ishall med CO₂-teknik i Sverige och därutöver flera hundra livsmedelsbutiker. Koldioxidtekniken skiljer sig från traditionell kylteknik genom; betydligt högre arbetstryck, andra typer av komponenter, en specifik egen styrstrategi, där den senare är avgörande för effektivitet och möjlighet till värmeåtervinning. Med ovanstående sagt är det uppenbart att det är av stor vikt att både leverantörer och installatörer av den efterfrågade CO₂-kylanläggningen har god erfarenhet av tekniken. Med god erfarenhet avses att man både tillverkat och installerat dessa system tidigare.

Mot bakgrund av ovanstående ställdes i upphandlingens Allmänna Föreskrifter under punkten AFB.52 Teknisk och yrkesmässigkapacitet, krav på att anbudsgivaren skulle redogöra för vilken typ av kylanläggningar denne arbetat med:

Anbudsgivaren ska ha erforderlig teknisk kapacitet för att genomföra uppdraget kontraktsmässigt.

Anbudsgivaren ska de senaste fem åren ha erfarenhet av liknande uppdrag, en kort redovisning ska lämnas på vilken typ av kylanläggning man har jobbat med samt vilken typ av arbete man utförde. För nystartade företag gäller att nyckelperson ska ha motsvarande erfarenhet.

Anbudsgivaren ska lämna två referensobjekt enligt anbudsformulär.

Syftet med lydelsen ”redovisning ska lämnas på vilken typ av kylanläggning” är uppenbart – beställaren vill försäkra sig om att anbudsgivaren har erfarenhet av relevant typ av kylanläggning. Vad som är relevant framgår av den Tekniska beskrivningen. Där har efterfrågad typ av kylanläggning tydligt beskrivits, vilket står att läsa i kapitel 5 under rubriken Nytt kylsystem (s. 10):

I detta avsnitt redovisas krav och specifikationer för det nya kylsystemet. Projektet har ett naturligt köldmedium som krav och av effektivitets- och säkerhetsskäl har koldioxid valts som föreskrivet köldmedium (krav).

Köldmedium är det arbetsmedium kylanläggningen använder och det är ett tydligt krav att det ska vara koldioxid (CO₂). Följaktligen står det klart att en kylanläggning med koldioxid som efterfrågas.

Avsikten med formuleringen i AFB. 52 var att anbudsgivaren skulle visa att den har jobbat med ”kylanläggning med koldioxid” för att vara kvalificerad. Det står t.ex. tydligt att ”en kort redovisning ska lämnas på vilken typ av kylanläggning man har jobbat med samt vilken typ av arbete man utförde”. Det är uppenbart att om AF-delen i förfrågningsunderlaget efterfrågar ”typ av kylanläggning” och den Tekniska beskrivningen specifikt

frågar efter "koldioxid-kylanläggning" så ska man med fördel ange referenser innehållande just CO₂-teknik.

Det finns inget krav på referenser från endast ishallar. Formuleringen "liknande uppdrag" kan visserligen tolkas brett men det är rimligt att tolka det som installation av kylanläggning av föreskriven storlek men typen av applikation kan variera. Naturligtvis är en ishall en "liknande" applikation men även en livsmedelsbutik eller en industriell processkylanläggning är relevant, vilket är uppenbart för aktörerna i branschen. Däremot är kravet att redovisa "typ av kylanläggning" mycket tydligt för branschaktörerna, vilket också i detta fall respekterats av de flesta anbudsgivare.

Prorink har i sitt anbud som referenser angett tre arbeten med ishallar och åren för uppdragen. Däremot anges inte för någon av referenserna vilken typ av kylanläggning uppdraget avser. Vid kontroll visade det sig att alla referenserna avsåg traditionella ammoniaksystem .

Dahlmans har som referenser angett en livsmedelsbutik med transkritiskt CO₂-anläggning och en ishall. För ingen av referenserna framgår när arbetet utfördes. För ishallen framgår det inte heller vilken typ av kylanläggning som arbetet avsåg.

Huurre angav som referenser två isanläggningar som båda var traditionella ammoniakanläggningar. För ingen av referenserna angavs något årtal.

Slutsatsen blir att samtliga anbud förkastades p.g.a. icke kompletta och/eller inte uppfyllda krav på referenser enligt AFB.52 med avseende på årtal för genomförande och/eller typ av kylanläggning.

Enligt praxis från EU-domstolen och svenska domstolar får en myndighet avbryta en upphandling om det finns sakliga skäl. Sakliga skäl kan bl.a.

vara bristande konkurrens genom att endast ett anbud återstår för slutlig utvärdering eller att otydlighet/brister funnits i förfrågningsunderlaget och att anbudsgivarna därför uppfattat detta på olika sätt.

I detta fall har inget anbud återstått efter kvalificeringsfasen. Bristande konkurrens har således uppstått.

En alternativ grund för Leifabs inställning i målet är att anbudsgivarna uppenbarligen har misstolkat innebörden av skall-kravet om ”liknande uppdrag” eftersom ingen anbudsgivare lämnat referenser avseende arbete med CO₂-anläggning. Man kan därför mena att en viss otydlighet förelegat med anledning av att kravet inte skrevs som ”liknande CO₂-uppdrag”.

Mål nr 7940-15

Leifab anser att Prorinks ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande.

Prorinks yrkande att förvaltningsrätten ska stoppa upphandlingen p.g.a. diskriminering saknar grund. Prorink uppger att bolaget inte bygger kylsystem utan endast monterar ihop komponenter. Huruvida leverantören bygger kylanläggningar eller endast monterar dem är inte av intresse för Leifab. Leverantören levererar en anläggning och köparen vill förvissa sig om att det finns erfarenhet av CO₂-anläggningar i hela leveranskedjan.

Kunskap om och erfarenhet av CO₂-anläggning är ett mycket relevant krav i denna upphandling. Koldioxidtekniken skiljer sig väsentligt från traditionell kylteknik genom:

- Betydligt högre arbetstryck – ca 100 bar jämfört med 15 bar, vilket kan få förödande effekter om det inte hanteras av utbildad kompetent personal.
- Andra typer av komponenter.
- Den specifika styr och regleringen för bästa effektivitet är komplex.

- Den specifika styr och regleringen för värmeåtervinning kräver specialkunskaper.
- Specialutrustning krävs för serviceingrepp.

Med hänsyn till ovanstående är det uppenbart att det är viktigt att leverantörer av den efterfrågade CO₂-anläggningen har relevant erfarenhet av tekniken, vilket betyder rätt utbildning, utrustning, personal, etc.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Grundläggande bestämmelser

Efter ansökan från en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör (16 kap. 4 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit skada eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Förvaltningsrätten bedömning

Mål nr 7336-15

Frågan i målet är om det fanns sakligt godtagbara skäl för Leifab att avbryta den ursprungliga upphandlingen av ny kylmaskin till Lödöseborg ishall.

I LOU finns inte någon reglering av vilka omständigheter som kan utgöra godtagbara skäl för en upphandlande myndighet att avbryta en annonserad upphandling. Av EU-domstolens praxis framgår dock att beslut att avbryta en upphandling inte är förbehållna undantagssituationer eller då det finns tungt vägande skäl. En förutsättning för ett beslut att avbryta en upphandling är dock att den upphandlande myndigheten inte bryter mot de grundläggande EU-rättsliga principerna, i synnerhet inte mot principen om förbud mot diskriminering p.g.a. av nationalitet. Av praxis följer vidare att det inte finns någon skyldighet för en upphandlande myndighet att fullfölja en påbörjad upphandling. Även när orsaken till avbrytandet är att den upphandlande myndigheten inser att den, med hänsyn till innehållet i förfrågningsunderlaget, inte har möjlighet att välja det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet har myndigheten ansetts ha rätt att avbryta upphandlingen (jfr Högsta förvaltningsdomstolen avgörande RÅ 2009 ref. 43).

Leifab har avbrutit den aktuella upphandlingen med motiveringen att inget av de lämnade anbuden uppfyllde skall-kraven i förfrågningsunderlagets avsnitt AFB.52. I målet har Leifab också som alternativ grund för beslutet att avbryta upphandlingen angett att skall-kravet i det avsnittet var otydligt och därför misstolkats av anbudsgivarna. Det skall-krav som anges i avsnittet och som gäller anbudens utformning är att "Anbudsgivaren ska de senaste fem åren ha erfarenhet av liknande uppdrag, en kort redovisning ska lämnas på vilken typ av kylanläggning man har jobbat med samt vilken typ av arbete man utförde".

Förvaltningsrätten konstaterar att det krav på anbudsgivaren som ska visas enligt formuleringen i AFB.52 är "erfarenhet av liknande uppdrag" under de senaste fem åren. Något krav på att redovisningen av "vilken typ av kylanläggning man har jobbat med samt vilken typ av arbete man utförde" måste innehålla arbete med viss kylteknik framgår däremot inte. Frågan är således om det med tillräcklig tydlighet kan anses framgå av förfrågningsunderlaget att "liknande uppdrag" endast avsåg uppdrag som inkluderade installation av koldioxidbaserad kylteknik. Eller annorlunda uttryckt; om det klart framgick att Leifab endast efterfrågade leverantörer med erfarenhet av arbete med CO₂-kylanläggningar i uppdrag av jämförbar storlek.

Med hänsyn till totalentreprenadens omfattning och uppdragets många olika delar ligger det enligt förvaltningsrättens uppfattning närmast till hands att tolka formuleringen "liknande uppdrag" som uppdrag rörande kylsystem vid isanläggningar, även om detta inte uttryckligen sägs i avsnittet. Det kan i vart fall inte anses klart framgå, att endast uppdrag som avsåg anläggningar med koldioxid som köldmedium hade relevans.

Förvaltningsrätten anser således att Leifab inte haft fog för att utesluta Pro-rinks anbud från fortsatt utvärdering på den grunden att bolagets angivna referenser inte uppfyllde skall-kravet i AFB52. Detsamma gäller konkurrenternas anbud. I deras fall har Leifab motiverat uteslutningen också med att det inte angetts vilket årtal de angivna referensuppdragen utförts. Något sådant krav framgår, såvitt framkommit i målet, dock inte av förfrågningsunderlaget.

Av det sagda följer att det fanns flera anbud som uppfyllde det aktuella skall-kravet så som det formulerats i förfrågningsunderlaget. Det fanns därmed flera anbud som kunde bli föremål för fortsatt utvärdering. De skäl för att avbryta upphandlingen som Leifab angav i beslutsmeddelandet kan därmed inte anses ha varit sakligt godtagbara.

Frågan blir då om de skäl som Leifab åberopat först i förvaltningsrätten kan anses vara sakligt godtagbara. Det torde ligga i sakens natur att det är den upphandlande myndigheten som avgör vilka produkter eller tjänster som ska upphandlas. Det framstår som orimligt att en upphandlande myndighet skulle vara tvungen att fullfölja en påbörjad upphandling av en produkt eller tjänst som – p.g.a. brister i förfrågningsunderlaget – inte motsvarar vad myndigheten önskar eller har behov av. Enligt upphandlingsrättslig praxis har den upphandlande myndigheten också stor frihet bestämma vilka krav som kan ställas på såväl föremålet för upphandlingen som på leverantören. De kvalificeringskrav som ställs upp i en upphandling ska emellertid ha betydelse för den tjänst eller produkt den upphandlande myndigheten ska upphandla. De får inte vara oproportionerliga med hänsyn till vad som upphandlas och heller inte onödigtvis utesluta eller diskriminera någon leverantör.

Leifab har som framgått ovan utförligt beskrivit varför det var väsentligt för den upphandlande myndigheten att den leverantör som skulle utföra det aktuella uppdraget hade erfarenhet av att arbeta med koldioxidbaserade kylsystem i större projekt. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta vad Leifab anfört i den frågan. En annan sak är att det i totalentreprenaden ingår ett flertal moment där erfarenhet av och kompetens om koldioxidbaserade kylsystem kan ha mindre betydelse. Detta innebär dock inte att kravet kan anses obefogat eller oproportionerligt och därmed inte heller diskriminerande.

På grund av att det aktuella skall-kravet i förfrågningsunderlaget varit otydligt och missvisande skulle Leifab om upphandlingen hade fullföljts varit tvungen att tilldela uppdraget till en leverantör vars anbud inte visade att erfarenhets- och kompetenskravet rörande CO₂-kylsystem var uppfyllt. Vidare kan det otydliga skall-kravet ha medfört att lämpliga leverantörer,

som uppfyllde erfarenhetskravet beträffande CO₂-kylsystem men inte hade erfarenhet av ishallsprojekt, onödigtvis avhållit sig från att lämna anbud.

Mot bakgrund av det ovan sagda anser förvaltningsrätten att Leifab haft sakliga skäl för att avbryta upphandlingen. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Mål nr 7940-15

I förfrågningsunderlaget för den nya upphandlingen anges i avsnittet AFB52. det aktuella skall-kravet på följande sätt.

Anbudsgivaren ska de senaste tre åren ha erfarenhet av installation, driftsättning och service av transkritiska koldioxidkylsystem inklusive värmeåtervinningsfunktion.
Installationer och arbeten inom ishallsapplikationer är meriterande.

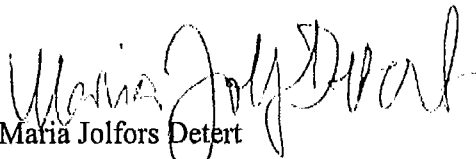
Prorink har gjort gällande att skall-kravet är obefogat, leder till diskriminering och snedvrider konkurrensen.

En upphandlande myndighet har stor frihet att välja vad man vill upphandla och vilka krav som ska ställas på det som ska upphandlas. Proportionalitetsprincipen förutsätter dock att kraven på upphandlingsförfarandet står i rimlig proportion till de mål som eftersträvas. Upphandlingens art och värde ska därför beaktas exempelvis när villkoren för att få delta i upphandlingen fastställs. Uppställda krav får inte heller vara onödiga eller oproportionerliga (jfr prop. 2009/10:180 s. 91).

Förvaltningsrätten anser, med hänvisning till skälen för rättens avgörande i mål nr 7336-15, att Leifab har haft sakligt godtagbara skäl för att ställa kravet på viss erfarenhet hos leverantören av arbete med CO₂-kylsystem. Inte heller framstår kravet som oproportionerligt eller diskriminerande. Även om det bara finns en isanläggning som bygger på den efterfrågade

tekniken finns – oemotsagt – en stor mängd genomförda större projekt av annat slag, där det efterfrågade kylsystemet installerats. Förvaltningsrätten finner sålunda att det aktuella skall-kravet inte bryter mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i den lagen. Grund för ingripande från förvaltningsrättens sida har därmed inte framkommit. Prorinks ansökan ska därför avslås även i detta mål.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Maria Jolfors Detert
Rådman

Föredragande jurist i målet har varit Per Olofsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kamrarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kamrarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kamrarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kamrarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kamrarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.